

Sygn. akt V W 1573/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2018 r.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie V Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSR Klaudia Milek

Protokolant: Patrycja Prokop

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 26 września 2017 r., 28 listopada 2017 r., 7 lutego 2018 r., 29 marca 2018 r., 22 maja 2018 i 5 lipca 2018 r. sprawy, przeciwko E. P., c. H. i S., ur. (...) w G.

oskarżonej o to że:

w W., do dnia 15.09.2015 roku, będąc płatnikiem podatku od środków transportowych, nie złożyła deklaracji od środków transportowych za 2015 rok, przez co doszło do uszczuplenia w kwocie 161,00 złotych.

Tym samym naruszyła art. 9 ust. 6 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tj.: Dz.U. z 2016 r., poz. 716 z późn. zm.), zgodnie z którymi podatek od środków transportowych jest płatny w dwóch ratach, proporcjonalnie do czasu trwania obowiązku podatkowego, w terminie do dnia 15 lutego i do dnia 15 września każdego roku, na rachunek budżetu właściwej gminy,

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 54 § 3 kks.

orzeka

I. Oskarżoną E. P. uznaje za winną popełnienia zarzucanego jej czynu i za to na podstawie art. 54 § 3 kks wymierza jej karę grzywny w wysokości 150 (sto pięćdziesiąt) złotych.

II. Zwalnia oskarżoną od opłaty, koszty postępowania przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

III. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokat J. Z. kwotę 2.592 (dwa tysiące pięćset dziewięćdziesiąt dwa) złote powiększoną o podatek VAT tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu udzielonej oskarżonej E. P..

Sygn. akt V W 1573/17

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. P. prowadziła działalność gospodarczą. Była właścicielką samochodu ciężarowego o numerze rejestracyjnym (...) w czasie od dnia 18 sierpnia 2008 r. do dnia 5 lutego 2015 r. Wyżej wymieniony pojazd podlegał opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych. Pomimo spoczywającego na niej obowiązku, E. P. nie złożyła deklaracji DT-1 i DT-1/A na podatek od środków transportowych, nie dokonała także wpłaty z tytułu wskazanego wyżej podatku w ustawowym terminie. W związku z powyższym Prezydent (...) W. przeprowadził postępowanie podatkowe w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od środków transportowych za rok 2015 od środka transportowego, którego właścicielką była E. P.. Postępowanie zakończone zostało wydaniem decyzji z dnia 29 września 2016 r. określającej wysokość zobowiązania podatkowego na kwotę 161 złotych. Przedmiotowa decyzja została wysłana do E. P., jednakże nie została odebrana. W dniu 21 lutego 2018 r. na skutek realizacji zawiadomienia o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego i wkładu oszczędnościowego, zobowiązanie E. P. zostało uregulowane.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie następujących dowodów:

- 1) decyzji – k. 2-3
- 2) nieodebranej przesyłki – k. 4
- 3) częściowo zeznań świadka J. P. – k. 70-71
- 4) wyciągu bankowego – k. 75
- 5) pisma – k. 78
- 6) zeznań świadka Ł. K. – k. 88

E. P. nie stawiała się na wezwanie Sądu, nie składała wyjaśnień w toku postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Biorąc pod uwagę całokształt okoliczności ujawnionych w toku postępowania dowodowego, wina i sprawstwo oskarżonej E. P. w zakresie zarzucanego jej aktem oskarżenia czynu nie budzi wątpliwości.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka Ł. K. – syna oskarżonej, ponieważ są one konkretne, rzetelne i rzeczowe. Świadek zeznał, iż jego mama od ok. 5 lat nie przebywa pod adresem – ul. (...) w W., mieszkanie to zamieszkuje jego ojciec. Świadek wskazał, że oskarżona prowadziła działalność gospodarczą i była właścicielką samochodów, jednakże to on z nich korzystał i opłacał przeglądy pojazdów. Dodał również, że ani on ani oskarżona nie wiedzieli o zaległościach i nigdy nie zostali o nich poinformowani. Ł. K. potwierdził, że zaległości zostały wyegzekwowane. Sąd dał wiarę zeznaniom tego świadka, ponieważ przedstawił on zdarzenie w sposób uczciwy i autentyczny. Treść jego wypowiedzi koresponduje ponadto z dokumentami zebranymi w toku postępowania.

Sąd w części dał wiarę zeznaniom świadka J. P. – byłego męża oskarżonej, który zeznał, iż E. P. mieszka w Anglii od ok. 6 lat. Świadek zeznał, iż nie ma kontaktu z oskarżoną, jednakże informował ją, że przychodzi do niej korespondencja. Dodał ponadto, że nie posiada wiedzy na temat sprzedaży samochodu, jednakże wie, że Ł. K. prowadził firmę, a właścicielką samochodów była oskarżona. Zeznania świadka w tym zakresie były spójne i logiczne. J. P. starał się jak najdokładniej przedstawić posiadany zasób wiedzy, jednakże nie znał dokładnie szczegółów zdarzenia. Sąd pominął zeznania świadka w pozostałym zakresie, ponieważ nie odnosiły się one do meritum sprawy.

Wiarygodny dowód w sprawie stanowiły także ujawnione na rozprawie dokumenty, bowiem ich treść nie budziła wątpliwości sądu co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, nie były one też kwestionowane przez strony. Nie ma również wątpliwości co do wysokości zaległości podatkowej, gdyż wynika ona wprost z decyzji z dnia 29 czerwca 2016 r. znajdującej się w aktach sprawy.

W niniejszym postępowaniu oskarżonej zarzucono popełnienie wykroczenia skarbowego z art. 54 § 3 kks. Przytoczony przepis przewiduje odpowiedzialność karną za zachowania sprzeczne z dyspozycjami zawartymi w przepisach określających obowiązki podatkowe. Penalizuje uchylanie się od opodatkowania polegające na nieujawnieniu przedmiotu lub podstawy opodatkowania lub niezłożeniu deklaracji, które to zachowania narażają podatek na uszczuplenie. Przedmiotem ochrony przepisu art. 54 kks jest mienie Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej. Za pomocą tego przepisu zabezpiecza się terminowość zgłaszania przedmiotu opodatkowania, przede wszystkim składania deklaracji podatkowych. Czynność sprawcza czynu z art. 54 kks obejmuje de facto trzy zachowania. Dwa pierwsze polegają na uchylaniu się sprawcy od opodatkowania poprzez nieujawnienie (czyli zatajenie) właściwemu organowi podatkowemu przedmiotu opodatkowania lub podstawy opodatkowania. Trzecią formą czynności sprawczej jest niezłożenie deklaracji. Warunkiem przypisania sprawcy odpowiedzialności we wszystkich powyższych przypadkach jest dodatkowo narażenie na uszczuplenie podatku. Oznacza to, że znamię narażenia na uszczuplenie podatku musi wystąpić łącznie z jedną z odmian zachowania się sprawcy. Narażenie

na uszczuplenie podatku winno być konsekwencją nieujawnienia właściwemu organowi przedmiotu lub podstawy opodatkowania lub niezłożenia deklaracji, na co wskazuje użyte w treści art. 54 § 1 kks sformułowanie „przez co”.

Analizując znamiona art. 54 kks, można dojść do wniosku, że w istocie penalizowane jest za pośrednictwem tego przepisu uchylenie się od opodatkowania przez niezgłoszenie przedmiotu opodatkowania. Może to nastąpić przez niezgłoszenie obowiązku podatkowego (dotyczy to tych sytuacji, gdy wobec podatku jest przewidziany taki obowiązek), przez niezłożenie zeznania (dotyczy to tych sytuacji, gdy wobec podatku obowiązuje zgłoszenie obowiązku podatkowego) bądź też przez niezawiadomienie właściwego organu o przedmiocie opodatkowania w inny sposób.

Warto odnotować, że na podatniku co do zasady ciąży obowiązek samoopodatkowania i samowymiaru. Oznacza to, że podatnik winien dokonać zgłoszenia obowiązku podatkowego oraz wykonać powstałe zobowiązanie podatkowe.

Obowiązek podatkowy zgodnie z art. 4 Ordynacji podatkowej to nieskonkretyzowana powinność poniesienia przymusowego świadczenia pieniężnego w związku z zaistnieniem zdarzenia podlegającego takiemu obowiązkowi, które zostało określone w ustawie. Zakres podmiotowy oraz moment powstania tego obowiązku, przedmiot opodatkowania oraz stawki podatkowe są również określone w ustawie podatkowej. Przedmiot opodatkowania oznacza natomiast zdarzenie (sytuację prawną lub faktyczną), z którą ustawa wiąże obowiązek podatkowy. Podstawą opodatkowania jest z kolei przedmiot opodatkowania ujęty ilościowo lub wartościowo.

Jak już zostało wskazane, podatnik zobowiązany jest do samoobliczenia podatku i uiszczenia go właściwemu organowi. Zgłoszenie obowiązku podatkowego może zostać dokonane na drodze zgłoszenia przedmiotu opodatkowania, złożenia zeznania czy też deklaracji, aczkolwiek nie są to wszystkie postaci dokonania tej czynności. Zobowiązania podatkowe mają swoje źródła w różnych zdarzeniach, z którymi ustawa wiąże ich powstanie. Metody realizacji zobowiązań podatkowych mogą być rozmaite. Dokonując uproszczonej systematyki, trzeba wskazać, że mogą wynikać z przepisu ustawy, który wskazuje wtedy na ogół wysokość podatku, może to być samoobliczenie przez podatnika, przerzucenie obowiązku obliczenia i poboru podatku na płatnika, a nadto wynik decyzji podatkowej organu. Podstawą niniejszego obowiązku jest art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 12.01.1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

W tym miejscu warto podkreślić, że czyn z art. 54 kks nie wiąże się z zatajeniem samego dochodu, ale z zatajeniem podstawy lub przedmiotu określonego rodzaju podatku.

W judykaturze wyrażone zostało stanowisko, że narażenie na uszczuplenie podatku powinno być rozumiane jako działanie bądź zaniechanie biernego podmiotu stosunku prawnopodatkowego prowadzące do powstania różnicy między należną Skarbowi Państwa bądź jednostce samorządu terytorialnego kwotą podatku a kwotą przypadającą do uiszczenia według zeznania lub zgłoszenia straty. Narażeniem na uszczuplenie podatku jest przede wszystkim niezadeklarowanie należnej kwoty podatku, od którego uiszczenia sprawca się w ten sposób uchylił, a nadto w szczególności niezgłoszenie właściwemu organowi podatkowemu przedmiotu opodatkowania, niezgłoszenie danych mogących mieć wpływ na ustalenie zobowiązania podatkowego lub jego wysokości albo podanie takich danych niezgodnie z rzeczywistością oraz nierzetelne prowadzenie ksiąg, a także każde inne działanie prowadzące do powstania różnicy między należną kwotą a wykazaną w zeznaniu podatkowym.

Czyn stypizowany w art. 54 kks ma charakter skutkowy. Niezbędne jest tu bowiem wystąpienie skutku (o charakterze formalnym) w postaci narażenia podatku na uszczuplenie. Zachowanie sprawcy nie musi zatem doprowadzić do faktycznego powstania uszczuplenia należności publicznoprawnej, aczkolwiek jego powstanie to w praktyce najczęstszy przypadek.

Wykroczenie kwalifikowane z art. 54 § 3 kks jest wykroczeniem indywidualnym, albowiem dopuścić się go może jedynie osoba, na której ciąży określoną ustawą podatkową obowiązek podatkowy odnośnie do ujawniania samego przedmiotu opodatkowania lub podstawy tego opodatkowania bądź też złożenia, niezbędnej dla takiego ujawnienia, deklaracji. Sprawcą czynu może być zatem jedynie podatnik, przy czym użytym w Kodeksie karnym skarbowym pojęciu „podatnik” (art. 53 § 30 kks) należy nadawać znaczenie określone w Ordynacji podatkowej. Zgodnie zaś z art. 7 § 1 Ordynacji podatkowej podatnikiem jest osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna niemająca

osobowości prawnej, podlegająca na mocy ustaw podatkowych obowiązkowi podatkowemu. Obowiązek podatkowy, jego przedmiot i podmiot podlegający temu obowiązkowi określają ustawy podatkowe. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że na gruncie prawa karnego skarbowego podatnikiem jest jedynie ten, „czyj obowiązek podatkowy ma swe źródło w przepisach ustawy podatkowej, określających zobowiązany podmiot oraz przedmiot i stawkę opodatkowania.” W przypadku osoby prawnej i jednostki organizacyjnej odpowiedzialności podlega osoba je reprezentująca.

Czyn określony w art. 54 kks wymaga po stronie sprawcy umyślności w zamiarze bezpośrednim. Działanie z zamiarem ewentualnym nie jest więc karalne. Niezbędna na tej płaszczyźnie jest wszakże łączna egzystencja: zaniechania sprawcy oraz chęci uchylenia się od obowiązku podatkowego. Jest to wykroczenie (art. 54 § 3 kks) skarbowe kierunkowe, podjęte w celu uchylenia się od opodatkowania. Jest to także wykroczenie o charakterze materialnym, z narażenia. Ustawodawca zalicza wszakże do kręgu znamion skutek w postaci narażenia podatku na uszczuplenie.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż oskarżona swoim zachowaniem niewątpliwie wypełniła znamiona wskazane w art. 54 § 3 kks i dopuściła się tym samym popełnienia zarzucanego jej wykroczenia skarbowego. Bezspornym pozostaje bowiem fakt, iż E. P. do dnia 15 września 2015 r. nie złożyła deklaracji od środków transportowych za rok 2015, pomimo obowiązku wynikającego z przepisów prawa.

W odniesieniu do okoliczności podnoszonej przez świadka Ł. K. dotyczącej nieprzebywania oskarżonej pod adresem ul. (...) w W. i braku wiedzy na temat przychodzących w sprawie pism, koniecznym staje się przytoczenie art. 139 § 1 kpk, zgodnie z którym jeżeli strona, nie podając nowego adresu, zmienia miejsce zamieszkania lub nie przebywa pod wskazanym przez siebie adresem, pismo wysłane pod tym adresem uważa się za doręczone.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż sprawstwo i wina E. P. w zakresie popełnienia zarzucanego jej czynu nie budzą wątpliwości, albowiem wszystkie przytoczone wyżej okoliczności jednoznacznie wynikają zarówno z wiarygodnych zeznań świadków jak i całokształtu materiału dowodowego sprawy w postaci stosownej dokumentacji.

Od strony podmiotowej czyn oskarżonej charakteryzuje wina umyślna. Oskarżona będąc osobą dorosłą, sprawną umysłowo, prowadzącą działalność gospodarczą od wielu lat, bez wątpienia zdawała sobie sprawę z ciężących na niej obowiązków podatkowych, z którymi spotykają się wszyscy przedsiębiorcy działający na terenie kraju. Tym samym nie ma wątpliwości, że chciała popełnić czyn zabroniony w rozumieniu art. 4 § 2 kks.

Mając na uwadze stopień zawinienia E. P. oraz społeczną szkodliwość jej czynu, Sąd uznał, iż sprawiedliwą, wyważoną i uwzględniającą elementy przedmiotowe jak też podmiotowe charakteryzujące czyn oskarżonego, a nadto cele ogólnie oraz indywidualnie - prewencyjne jest kara 150 złotych grzywny za popełnione wykroczenie skarbowe. Wymierzona oskarżonej kara nie jawi się jako wysoka, jednakże zdaniem Sądu spełni ona swoje cele w stosunku do E. P.. Jednocześnie kara ta w żadnym wypadku nie mogła być niższa, gdyż nie byłaby adekwatna do czynu jaki popełniła oskarżona. W ocenie Sądu, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, orzeczona wobec oskarżonej kara grzywny spełni cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakie ma osiągnąć w stosunku do oskarżonej oraz zaspokoi potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Kara ta jest współmierna do stopnia winy sprawcy oraz do stopnia społecznej szkodliwości jej czynu.

Mając na uwadze art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks, Sąd w całości zwolnił oskarżoną z obowiązku zapłaty opłaty i kosztów postępowania.

Mając na względzie powyższe orzeczono jak w sentencji.